

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 147/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v plynárenstve

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/529>

Materiál v pripomienkovom konaní do 29.10.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR predkladá materiál do medzirezortného pripomienkového konania ako iniciatívny v súlade so splnomocňovacím ustanovením § 40 ods. 1 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu vyhlášky je v súlade so splnomocňovacími ustanoveniami v § 40 ods. 1 zákona o regulácii a § 95 ods. 2 písm. o) a p) zákona o energetike upraviť a doplniť niektoré ustanovenia vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 147/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v plynárenstve so zameraním na legislatívno-technické upresnenie vybraných častí, ako aj úpravu podrobností k zmene rozsahu cenovej regulácie v plynárenstve, ktorá vyplynula z novelizácie zákona o regulácii a zákona o energetike. Ide o určenie spôsobu vykonávania cenovej regulácie prístupu do zásobníka a uskladňovania plynu a podrobnosti k výpočtu ceny za prístup do zásobníka a uskladňovania plynu, predkladania návrhu ceny a podkladov k návrhu ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu. Ďalším cieľom návrhu vyhlášky je doplniť podrobnosti o určení ceny za služby obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla. Navrhované úpravy vyplynuli zo zmien zákona o regulácii a o energetike, ktoré boli novelizované zákonom č. 128/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a zákonom č. 143/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025.

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu je upraviť podmienky vykonávania regulovaných činností v plynárenstve so zameraním na legislatívno-technické upresnenie vybraných častí, ako aj úpravu podrobností k zmene rozsahu cenovej regulácie v plynárenstve, ktorá vyplynula z novelizácie zákona o regulácii a zákona o energetike. Ide o určenie spôsobu vykonávania cenovej regulácie prístupu do zásobníka a uskladňovania plynu a podrobnosti k výpočtu ceny za prístup do zásobníka a uskladňovania plynu, predkladania návrhu ceny a podkladov k návrhu ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu. Ďalším cieľom návrhu vyhlášky je doplniť podrobnosti o určení ceny za služby obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

V zmysle predloženého návrhu vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 147/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v plynárenstve (ďalej len „Návrh vyhlášky“), vyplýva, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (na základe č. 128/2024 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) má v záujme stanoviť maximálnu cenu za služby obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla, a to počnúc od 01.01.2025.

Na trhu s plynom sa realizujú štandardné obchodno-a občianskoprávne vzťahy so špecifikami vyplývajúci z povahy plynu ako komodity, resp. z legislatívy v oblasti v energetiky. V rámci združenej dodávky plynu sa odberateľom plynu

predáva plyn, poskytujú prepravné, distribučné (a skladovacie) služby a preberá sa zodpovednosť za odchýlku. A priori v rozsahu dodávky plynu ako komodity sa teda uplatňuje cena dohodnutá medzi účastníkmi zmluvného vzťahu s poukazom na ust. § 2 ods. 1 zákona č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov: „Cena je peňažná suma dohodnutá pri nákupe a predaji tovaru“. Nakoľko koncoví odberatelia plynu na výrobu tepla a dodávku tepla nie sú zraniteľnými odberateľmi podľa zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o regulácii“), ktorí majú za stanovených podmienok právo na dodávku plynu za cenu regulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, preto s týmto typom odberateľov sa uzatvára dodávková zmluva za tzv. cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o energetike“).

Návrh vyhlášky je v rozpore s:

1) Cenovou vyhláškou teplo

Síce koncoví odberatelia plynu na výrobu tepla a dodávku tepla nie sú zraniteľnými odberateľmi, ale sú regulovanými subjektmi (keďže sú držiteľmi povolenia na výrobu a rozvod tepla) a výroba, distribúcia a dodávka tepla je regulovanou činnosťou, limitujúcim faktorom v dodávkových zmluvách, resp. v tam upravených cenových dojednaniach v rámci neregulovanej ceny je vyhláška č. 312/2022 Z.z. ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike (ďalej len „Cenová vyhláška teplo“).

Cenová vyhláška teplo v § 4 ods. 1 ustanovuje rozsah, štruktúru a výšku ekonomicky oprávnených nákladov. Ekonomicky oprávnenými nákladmi sú aj náklady na nákup zemného plynu ako paliva, ktorého výška sa vypočíta podľa § 4 ods. 3 písm. a) a § 4 ods. 4 Cenovej vyhlášky teplo. In concreto, ustanovenie § 4 ods. 4 Cenovej vyhlášky teplo detailne upravuje spôsob výpočtu maximálnej výšky ceny „za sadzbu odobraného množstva zemného plynu“ s presným časovým/indexačným obdobím vo väzbe na burzové ceny plynu na EEX (European Energy Exchange).

To znamená, že už dnes existuje podzákonný (splnomocňovací) predpis, ktorý nepriamo „stropuje“ výšku cenu za dodaný plyn ako ekonomicky oprávneného nákladu, pričom tak koncový odberateľ plynu ako regulovaný subjekt, ako aj príslušný dodávateľ plynu pri uzatváraní príslušných dodávkových zmlúv sú limitovaní touto úpravou. Následne je predmetná zmluva predložená v rámci cenového návrhu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví podľa § 7 ods. 3 písm. f) Cenovej vyhlášky teplo za účelom posúdenia jej súladnosti so znením Zákona o regulácii a samotnou Cenovou vyhláškou teplo. Inými slovami to znamená, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví už dnes kontroluje a „má dosah“ na určenie ceny za plyn ako komodity medzi dodávateľom plynu a odberateľom plynu, keďže v opačnom prípade, teda ak by príslušná dodávková zmluva, resp. jej cena bola v rozpore s § 4 ods. 4 Cenovej vyhlášky teplo, dané by malo za následok nevydanie rozhodnutia o variabilnej a pevnej zložke maximálnej ceny tepla pre príslušného koncového odberateľa plynu na výrobu tepla a dodávku tepla.

Následne § 4 ods. 5 Cenovej vyhlášky teplo za účelom zvýšenia právnej istoty ustanovuje, že takto dohodnutá cena/náklad na zemný plyn je platná počas „celého trvania platnosti zmluvnej ceny“. To znamená, že dodávateľ plynu a koncový odberateľ plynu na výrobu tepla a dodávku tepla pokiaľ splnia cenovú limitáciu zemného plynu upravenú v § 4 ods. 4 Cenovej vyhlášky teplo, potom táto cena platí v rámci vydaného cenového rozhodnutia aj v prípade ak sa medzičasom zmení Cenová vyhláška teplo, resp. dôjde k úprave časového/indexačného obdobia, ktoré vstupuje do výpočtu maximálnej výšky „ceny za sadzbu odobraného množstva zemného plynu“.

To znamená, že Návrh vyhlášky vôbec (napríklad prostredníctvom prechodných ustanovení) neberie do úvahy vyššie uvedené časové súvislosti, a teda že v praxi sa nezriedka stáva, že koncový odberateľ plynu na výrobu tepla a dodávku tepla uzatvorí dodávkovú zmluvu, resp. zaistí si cenovú hladinu zemného plynu na obdobie prekračujúce jeden (1) rok, pričom často to býva časové obdobie dvoch (2) alebo troch (3) rokov, pričom takto stanovená cena plynu je súčasťou schváleného a právoplatného cenového rozhodnutia zo strany Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

Navrhaná úprava vo Vyhláške spôsobí nielen duplicitu, teda že cena za dodaný plyn bude upravená v dvoch rôznych vyhláškach, ale každá vyhláška ustanovuje svoj vlastný vzorec/ spôsob výpočtu výšky ceny za dodaný plyn.

2) Princípom zákazu retroaktivity/ právnej istoty/ ochrany legitímnych očakávaní

Navrhaná vyhláška je retroaktívnym zásahom do existujúcich obchodných a právnych vzťahov (dodávkových zmlúv) medzi dodávateľom plynu a koncovým odberateľom plynu na výrobu tepla a dodávku tepla. Rovnako nebola

daná možnosť pre dodávateľov plynu sa na túto zmenu pripraviť, keďže dodávatelia plynu pre rok 2025 uvažujú/počítajú/majú uzatvorené dodávkové zmluvy s cenou plynu ako komodity podľa Cenovej vyhlášky teplo (na základe skoršej právnej úpravy).

Takáto zmena pre dodávateľov plynu, ktorí sa správajú zodpovedne a majú zvolenú hedgingovú stratégiu podľa Cenovej vyhlášky teplo (viď pod čl. 1) vyššie) a Zákona o energetike (viď detailnejšie nižšie), pôsobí likvidačne a bude mať výrazne negatívny finančný dopad rádovo v desiatkach miliónoch euro.

Zákonom č. 256/2022 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o energetike, bola počnúc od 01.10.2022 (v § 69 ods. 7) zavedená povinnosť pre dodávateľov plynu, že pri uzatvorení príslušnej dodávkovej zmluvy je dodávateľ plynu povinný zabezpečiť nákup 100 % objemu komodity (zemného plynu) v zmysle takejto zmluvy. Účelom tohto ustanovenia bolo zvýšiť bezpečnosť dodávok plynu pre odberateľov plynu a vylúčiť špekulácie zo strany dodávateľov plynu vzhľadom na cenové pohyby (v čase) na európskych trhoch s energetickými komoditami. Na danú zákonnú povinnosť nadväzuje aj § 19 ods. 13 a príloha č. 5 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 208/2023 Z. z, ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom, obsahové náležitosti prevádzkového poriadku prevádzkovateľa siete a prevádzkovateľa zásobníka a rozsah obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa siete (ďalej len „Pravidlá trhu s plynom“). To znamená, že akonáhle dodávateľ plynu uzatvorí zmluvu o dodávke/združenej dodávke plynu s odberateľom plynu (vrátane koncového odberateľa plynu na výrobu tepla a dodávku tepla), bezprostredne si zafixuje cenovú hladinu dohodnutú v zmluve prostredníctvom nákupu zodpovedajúceho množstva plynu na burze. Dodávatelia plynu tým pádom nemajú otvorenú pozíciu a dôvodne a legitímne očakávajú od svojho koncového odberateľa plynu na výrobu tepla a dodávku tepla ako zmluvného partnera (a rovnako aj od Úradu pre reguláciu sieťových odvetví), že takto nakúpený plyn od neho aj odoberie za cenu ako bolo dohodnutá, inými slovami, že dodrží podmienky zmluvy tak ako bolo dohodnuté.

Návrh vyhlášky je teda v rozpore s ustanovením § 69 ods. 7 Zákona o energetike, nakoľko dodávatelia plynu ak uzatvoria dodávkovú zmluvu s koncovým odberateľom plynu na výrobu a dodávku tepla, nakúpia zmluvne dohodnutý objem za vtedy platné ceny, pričom Návrh vyhlášky v zásade hovorí, že dodávatelia plynu sa tak nemali správať, ale mali nakupovať priebežne podľa tam uvedeného indexačného obdobia (o ktorom doteraz ani len nevedeli) pre zraniteľných odberateľov plynu mimo domácností.

Rovnako treba uviesť, že nakoľko je koniec septembra 2024, tým pádom to znamená, že dodávatelia plynu ani len neboli v dostatočnom časovom predstihu informovaní o zmene v tomto ohľade, teda že cena za dodaný plyn bude dodatočne (popri samotnej Cenovej vyhláške teplo) limitovaná novou právnou úpravou, pritom Navrhovaná vyhláška počíta s indexačným obdobím od 01.10.2023 do 30.06.2024, čo nielen subjektívne, ale ani objektívne nie je možné zo strany dodávateľov plynu splniť, resp. zabezpečiť (spätné) nákupy plynu za vtedy platné cenové hladiny.

Návrh vyhlášky je takisto v rozpore so schválenou regulačnou politikou pre 6. regulačné obdobie („Nastaviť reguláciu cien palív v cenách tepla tak, aby pružnejšie reagovala na vývoj na svetových trhoch a v opodstatnených prípadoch aj vývoj na lokálnom trhu.“ „Cena palív používaných pri výrobe tepla sa bude limitovať maximálnou výškou na základe trhových cien a štatistického vyhodnotenia cenovej dostupnosti jednotlivých druhov palív (benchmark), s ohľadom na predikcie vývoja cien na príslušný regulačný rok.“) („Úrad reguluje ceny a podmienky ich uplatňovania, ako aj podmienky vykonávania regulovaných činností tak, aby regulovaným subjektom zabezpečil rovnomerné krytie finančných prostriedkov na zabezpečovanie regulovaných činností počas celého roka.“) (ďalej len „Regulačná politika“). V Cenovej vyhláške teplo je presne stanovený spôsob výpočtu ceny za dodaný plyn pre rok 2025 a roky nasledujúce. Návrh vyhlášky používa regulačné nástroje nepredvídateľne a netransparentne, zásadne mení reguláciu počas prebiehajúceho regulačného obdobia a odlišná a retroaktívna úprava v tomto ohľade výrazne finančne zasiahne existujúce dodávkové zmluvy uzatvorené v minulosti s plnením v roku 2025 a rokoch nasledujúcich.

Navyše Návrh vyhlášky zásadným spôsobom porušuje princíp ochrany legitímnych očakávaní, keď zasahuje do existujúcich dodávkových zmlúv, ktorých ceny za dodávku plynu boli dohodnuté za vtedy platné ceny. Porušenie princípu legitímnych očakávaní má ústavnoprávny rozmer, nakoľko tieto sú súčasťou princípu právnej istoty, ktorý je chránený Ústavou SR, ako konštatoval Ústavný súd SR vo veci PL. ÚS 8/2017. ÚS SR vo veci PL. ÚS 10/04-27 konštatoval: „Už z pomenovania legitímne očakávanie vyplýva, že účelom tohto princípu je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Legitímne očakávanie je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiaha do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou zmenou pravidiel, na ktoré sa súkromné osoby spoliehali a ktoré spravidla súvisia s ľudským právom, porušiť legitímne očakávanie ako

princíp právneho štátu.“ Navyše platí, že nakoľko došlo k porušeniu princípu legitímnych očakávaní porušením Regulačnej politiky, sú splnené aj požiadavky, ktoré na ich ochranu kladie Súdny dvor EÚ (SD EÚ vo veci C-180/18 bod 31: „... možnosť odvolávať sa na túto zásadu má každý hospodársky subjekt, v prípade ktorého vnútroštátny orgán vzbudil legitímne očakávanie. Ak však mohol opatrný a obozretný hospodársky subjekt predvídať prijatie opatrenia, ktoré sa týka jeho záujmov, nemôže sa po jeho prijatí odvolávať na uvedenú zásadu.“).

3) Rozpor s EÚ legislatívou

Článok 3 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES uvádza, že „(...) členské štáty môžu podnikom fungujúcim v plynárenskom odvetví z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok, a ochranu životného prostredia vrátane energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a plynárenským podnikom Spoločenstva musia zaručovať rovnosť prístupu k spotrebiteľom v jednotlivých štátoch.“

Hoci zo žiadneho ustanovenia vyššie uvedenej smernice nevyplýva, že cena za dodávku zemného plynu by mala byť výlučne výsledkom ponuky a dopytu, táto požiadavka vyplýva zo samotného účelu a všeobecného systému tejto smernice, ktorej cieľom je pokračovať v realizácii vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý bude úplne a účinne otvorený a konkurenčný, v ktorom si všetci koncoví odberatelia plynu môžu voľne zvoliť svojich dodávateľov plynu a v ktorom všetci dodávatelia plynu môžu voľne poskytovať plyn ako komoditu koncovým odberateľom plynu (Komisia v. Poľsko, C-36/14).

Opatrenie verejného zásahu do cien za predaj zemného plynu je opatrením, ktoré samotnou svojou povahou predstavuje prekážku funkčného trhu so zemným plynom.

V zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 20. apríla 2010 vo veci Federutility a i., C-265/08 vyplýva, že zásah štátu do stanovenia ceny plynu môže byť prípustný, ak sa splnia tri podmienky:

1. musí sledovať cieľ, ktorým je všeobecný hospodársky záujem,
2. musí dodržať princíp proporcionality a
3. musí stanoviť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sú jasne definované, transparentné, nediskriminačné a kontrolovateľné a zaručiť rovnosť prístupu plynárenských spoločností k spotrebiteľom.

Ďalej článok 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 z 13. júna 2024

o vnútornom trhu s obnoviteľným plynom, zemným plynom a vodíkom, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011, (EÚ) 2017/1938, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2022/869 a rozhodnutie (EÚ) 2017/684 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 715/2009 (účinná od 04.08.2024, s tým že sa uplatňuje od 05.02.2025) uvádza hlavné zásady týkajúce sa fungovania trhov s plynom, pričom o.i. platí, že

- „ceny zemného plynu (...) sa musia tvoriť na základe dopytu a ponuky“,
- „trhové pravidlá musia zabraňovať opatreniam, ktoré znemožňujú tvorbu cien na základe dopytu po zemnom plyne a vodíku a ich ponuky“.

Rovnako čl. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES (účinná od 04.08.2024 s transpozičnou lehotou do 05.08.2026) ustanovuje, že:

- „Dodávatelia majú voľnosť v určovaní ceny, za ktorú dodávajú zemný plyn a vodík odberateľom. Členské štáty prijímajú primerané kroky na zabezpečenie skutočnej hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi a na zabezpečenie primeraných cien pre koncových odberateľov.
- „trhové pravidlá musia umožniť vstup a odchod podnikov (...) dodávajúcich elektrinu na základe ich posúdenia hospodárskej a finančnej životaschopnosti ich pôsobenia“.
- „Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok zemného plynu účastníkom trhu nesmú spôsobovať dodatočné diskriminačné náklady“.

Z daného je zrejmé, že Návrh vyhlášky je v jasnom rozpore s EÚ legislatívou a taktiež v rozpore s európskou energetickou stratégiou, ktorej zámerom je deregulácia dodávky plynu. Možno tak konštatovať, že Návrh vyhlášky sa vyberá presne opačným smerom ako európska energetika, t.j. k verejným (cenovým) zásahom. Rovnako aj v

Regulačnej politike je ako jeden z cieľov regulačnej politiky potrebu vychádzať „najmä z platnej národnej a európskej legislatívy a taktiež z obsahu regulačnej politiky pre dané regulačné obdobie.“

4) Zásah do vlastníckych a podnikateľských práv (čl. 20 a čl. 35 Ústavy SR):

Zavedenie povinnosti pre dodávateľov plynu dodávať plyn koncovým odberateľom plynu na výrobu tepla a dodávku, a to cenu ktorá je nižšia ako bola dohodnutá medzi zmluvnými stranami, aplikujúc Cenovú vyhlášku teplo a nadväzujúce právoplatné cenové rozhodnutie pre koncového odberateľa plynu na výrobu tepla a dodávku, zasahuje do nedotknuteľnosti vlastníctva dodávateľov plynu, ktorá je garantovaná v čl. 20 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu.

Ústavný súd SR, v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, považuje za majetok, resp. vlastníctvo nielen existujúci majetok, teda veci alebo iné aktíva, ktoré aktuálne sú vo vlastníctve danej osoby, ale aj majetok, resp. nadobudnutie vlastníctva, ktoré môže fyzický alebo právnická osoba legitímne očakávať. Vlastníctvo tak zahŕňa aj iné majetkové hodnoty, vrátane pohľadávok, resp. iných peňažných nárokov, v prípade ktorých existuje legitímna nádej, že budú zhmotnené, resp. konkretizované (III. ÚS 534/2011-8, I. ÚS 205/07-16).

Rovnako aj Ústavný súd ČR, podľa ktorého „z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva zreteľne vystupuje chápanie ochrany legitímneho očakávania ako majetkového nároku, ktorý bol už individualizovaný právnym aktom alebo je individualizovaný na základe právnej úpravy.“ (PL. ÚS 50/04)

Ústavný súd SR napríklad uviedol, že „v danom prípade došlo napadnutou právnou úpravou k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva súkromných zdravotných poisťovní (...). Zároveň došlo aj k zásadnej modifikácii obsahu ich povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia (licencie), pričom išlo o taký zásah, ktorý zásadným spôsobom zasiahol do ich legitímnych očakávaní spojených s výkonom ich majetkových práv. Zákonodarca pritom vykonal tento zásah do vlastníckeho práva (...) bez akejkoľvek kompenzácie“. (PL. ÚS 03/09)

O faktické vyvlastnenie, či nútené obmedzenie vlastníckeho práva, tak môže ísť aj v prípade, ak sa nejedná len o bezprostredný individuálny štátny zásah, ale aj o zásah stanovený právnym predpisom – Návrhom vyhlášky. De facto prostredníctvom Návrhu vyhlášky sa odčerpáva majetok dodávateľov plynu, ktorí sú povinní dodávať zemný plyn pod úrovňou nákladov, resp. pod cenu, za ktorú daný plyn nakúpili vo viere, že daný náklad im bude zo strany koncových odberateľov plynu na výrobu tepla a dodávku uhradený. Teda došlo by k faktickému vyvlastneniu ich majetku, resp. obmedzeniu vlastníckeho práva bez splnenia podmienok vyplývajúcich z článku 20 ods. 4 Ústavy SR, teda za primeranú náhradu.

Schválenie Návrhu vyhlášky môže mať rovnako za následok porušenie povinností štátu podporovať a chrániť zahraničné investície, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala v bilaterálnych investičných dohodách. V prípade zahraničných investorov Návrh vyhlášky významne ohrozuje a zasahuje do ich investícií, ktorým sa takýmto spôsobom znižuje požadovaná ochrana. V prípade schválenia Návrhu vyhlášky budú zahraniční investori (akcionári) oprávnení využiť všetky dostupné právne prostriedky na ochranu svojich investícií, nakoľko sa im zasiahne do ústavného práva na podnikanie a do majetkových práv.

2. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Žiadame v procese prípravy a schvaľovania návrhu vyhlášky legislatívne zdefinovať, kto bude dodávať výrobcom tepla plyn za cenu podľa návrhu novely tejto vyhlášky, ak sa ocitnú v postavení bez dodávateľa plynu.

Odôvodnenie:

Navrhovaná cenová regulácia v plynárenstve prináša odlišný spôsob tvorby ceny, čo môže viesť k situáciám, že výrobca tepla stratí dodávateľa plynu (odstúpenie od zmluvy, „položenie“ licencie a pod.).

Uvedená skutočnosť tak pre regulované subjekty v tepelnej energetike predstavuje riziko spojené s nezabezpečenou dodávkou plynu.

V pamäti navyše máme aj účelové kroky dodávateľov z minulosti, keď sa elektrina alebo plyn obstarané na účely dodávky koncovému odberateľovi jednoducho „stratili“, pretože boli odpredané tretím osobám za výhodnejších podmienok.

3. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 4 ods. 1 písm. e) Vyhlášky upraviť znenie nasledovne:

„osobné náklady¹⁾ a priemerné osobné náklady na jedného zamestnanca na rok t zvýšené oproti určeným nákladom na rok t-1 najviac o výšku aritmetického priemeru zverejnených hodnôt ukazovateľa „Index nominálnej mzdy“ za obdobie od 3.Q roku t-2 po 2.Q roku t-1 zverejnených na webovom sídle Štatistického úradu Slovenskej republiky – <http://datacube.statistics.sk> v priečinku „Demografia a sociálne štatistiky“ v sekcii „Náklady práce“ a priečinku „Štvrťročné údaje“ a „Priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR [pr0204qs]“

„1) § 66 opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (oznámenie č. 740/2002 Z. z.) v znení neskorších predpisov.“

Odôvodnenie:

Vývoj miezd v Slovenskej republike reflektuje špecifickejšie údaje o vývoji miezd v hospodárstve a nie vývoj údajov jadrovej inflácie, ktorý sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien cien energií a iných administratívnych opatrení (najmä dane), teda vplyvov, ktoré spoločnosť priamo ovplyvňujú.

Skutočnosť, že jadrová inflácia nezohľadňuje potrebný nárast miezd je viditeľný aj v samotnom rozpočte ÚRSO. Podľa oficiálnych dát narástli mzdové náklady ÚRSO medzi rokom 2014 a 2024 o 100%. Za toto isté obdobie je jadrová inflácia 53%. Vyžadovať od regulovaných subjektov udržanie miezd na úrovni jadrovej inflácie, keď samotný Úrad túto úroveň prekročil dvojnásobne je neprimerané.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 4 ods. 1 písm. k) Vyhlášky upraviť znenie nasledovne:

„k) úrok z úveru poskytnutého bankou alebo pobočkou zahraničnej banky⁵⁾ na obstaranie hmotného majetku alebo nehmotného majetku, ktorý sa používa výhradne na regulovanú činnosť,“

Odôvodnenie:

Nie je možné a reálne, aby si spoločnosť požičala finančné prostriedky od bánk za referenčnú, teda základnú úrokovú sadzbu 12M EURIBOR, ktorá je iba východiskovým bodom, pre stanovenie úroveňovej sadzby pri poskytovaní úverov. Teda k hodnote 12M EURIBOR sa iba ďalej pripočítavajú ďalšie prirážky, ako riziková prirážka klienta a štandardné marže bánk, pri stanovovaní sadzby pri poskytovaní úverov.

5. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 4 ods. 1 Vyhlášky doplniť nové písm. m)

„ m) prevádzkové náklady na realizáciu a prevádzku projektov výskumu a vývoja⁷⁾ súvisiacich s výkonom regulovanej činnosti v plynárenstve vo výške schválenej úradom.

7) § 30c zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

Odôvodnenie:

V súlade so strategickými cieľmi Regulačnej politiky pre 6. regulačné obdobie (ďalej len „Regulačná politika“) boli vo vyhláške 451/2022 Z.z. zaradené medzi ekonomicky oprávnené náklady aj vyššie uvedené prevádzkové náklady na inovácie. V návrhu Vyhlášky sa avšak s nimi už nepočíta.

Nezaradenie prevádzkových nákladov na inovácie medzi oprávnené náklady komplikuje plnenie environmentálnych záväzkov Slovenskej republiky v rámci európskej environmentálnej politiky.

Navrhovaná úprava je navyše v rozpore so schválenou Regulačnou politikou. Úrad sa v Regulačnej politike (str. 10) zaviazal proaktívne zohľadňovať zamýšľané ciele európskej legislatívy, medzi ktoré patrí aj pripravenosť plynárenskej siete na distribúciu vodíka, prípadne vodíka v zmesi so zemným plynom. Zároveň sa Úrad zaviazal v Regulačnej politike (str. 10) k podpore inovácii. Tiež sa Úrad prihlásil v Regulačnej politike (str. 10) pri posudzovaní ekonomicky oprávnených nákladov, že bude prihliadať na environmentálny kontext.

V časti 4. Regulácia v plynárenstve Regulačnej politiky Úrad prehlásil, že „Stimulačná regulácia bude potrebná s ohľadom na podporu budúceho využívania plynárenskej infraštruktúry pre prepravu, distribúciu a skladovanie nízkouhlíkových a obnoviteľných plynov (najmä biometán a vodík), a to buď formou primiešavania k zemnému plynu alebo samostatne v čistej forme.“ Úrad tiež zaradil v Regulačnej politike medzi svoje strategické ciele (str. 33): „motivovať prevádzkovateľov plynárenskej infraštruktúry k investíciám do nových komponentov sietí, ktoré umožňujú ekonomicky efektívnym a technicky bezpečným spôsobom integrovať nové plyny.“

Prijatím navrhovanej úpravy by prevádzkové náklady na inovácie neboli považované za ekonomicky oprávnené náklady. Teda deklarovaný cieľ podpory inovácii, environmentálnych aspektov plynárenstva, ani zohľadňovanie cieľov európskej legislatívy nie sú Úradom pri návrhu predmetnej právnej úpravy rešpektované. Úrad v návrhu Vyhlášky porušuje Regulačnú politiku tak zásadne, že sa dostáva do rozporu s čl. 41 ods. 1 písm. a) Smernice 2009/73/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, nakoľko používa regulačné nástroje nepredvídateľne a netransparentne, zásadne mení reguláciu počas prebiehajúceho regulačného obdobia.

Navyše navrhovaná úprava vo Vyhláške zásadným spôsobom porušuje princíp ochrany legitímnych očakávaní, keď Úrad koná presne naopak ako deklaroval v Regulačnej politike. Porušenie princípu legitímnych očakávaní má ústavnoprávny rozmer, nakoľko tieto sú súčasťou princípu právnej istoty, ktorý je chránený Ústavou SR, ako konštatoval Ústavný súd SR vo veci PL. ÚS 8/2017.

ÚS SR vo veci PL. ÚS 10/04-27 konštatoval: „Už z pomenovania legitímne očakávanie vyplýva, že účelom tohto princípu je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Legitímne očakávanie je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou zmenou pravidiel, na ktoré sa súkromné osoby spoliehali a ktoré spravidla súvisia s ľudským právom, porušiť legitímne očakávanie ako princíp právneho štátu.“ Navyše platí, že nakoľko došlo k porušeniu princípu legitímnych očakávaní porušením Regulačnej politiky sú splnené aj požiadavky, ktoré na ich ochranu kladie SD EÚ (SD EÚ vo veci C-180/18 bod 31: „... možnosť odvolávať sa na túto zásadu má každý hospodársky subjekt, v prípade ktorého vnútroštátny orgán vzbudil legitímne očakávanie. Ak však mohol opatrný a obozretný hospodársky subjekt predvídať prijatie opatrenia, ktoré sa týka jeho záujmov, nemôže sa po jeho prijatí odvolávať na uvedenú zásadu.“

6. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 6 ods. 1 Vyhlášky doplniť nové písm. c)

„c) stimuláciu úradom schválených investícií regulovaného subjektu do aktív používaných na

1. pripájanie výrobcov plynu a ich zariadení využívajúcich vodíkové technológie,
2. konverziu plynárenskej infraštruktúry na využívanie plynov z bezuhlíkových zdrojov, napríklad vodík, biometán,
3. rozvoj a obnovu zariadení na automatizáciu a digitalizáciu prevádzkovania sietí,
4. zvyšovanie environmentálnej udržateľnosti prevádzkovania sietí,
5. zvyšovanie kvality služieb pre užívateľov sietí a koncových odberateľov.“

V nadväznosti navrhujeme v § 6 doplniť nové odseky 6 a 7

„(6) Na účely dosiahnutia cieľov podľa odseku 1 písm. c) sa nominálna hodnota WACC pred zdanením v percentách navýši o prémie, ktorej nominálna hodnota je 2 %. V návrhu ceny na rok t sa regulovaným subjektom predkladá rozsah potrebných aktív vrátane obstarávacej ceny, ktoré využíva výhradne na dosahovanie cieľov uvedených v odseku 1 písm. c) a zaradených do regulačnej bázy aktív od začiatku regulačného obdobia do roku t-1.

(7) Navýšenie hodnoty WACC o prémie podľa odseku 6 sa nekumuluje.“

V nadväznosti navrhujeme v § 12 ods. 2 písm. k) Vyhlášky nahradiť vzorec a k bodom 1 a 2 doplniť nové body 3. a 4.:

$$[(PZ)]_{t} = [(RAB)]_{t-1} - RAB_{t-1} + WACC + RAB_{t-1} \times WACC_{t-1}$$

3. RAB_{t-1} je určená hodnota regulačnej bázy aktív v eurách, ktorá sa rovná všeobecnej hodnote majetku nevyhnutne používaného výhradne na regulovanú činnosť zahŕňajúca zaradený majetok v roku t-2, ktorý vznikol z investícií do

regulačnej bázy aktív odsúhlasených úradom v súlade s § 6 ods. 1 písm. c) v rámci cenového konania; pre rok 2023 sa hodnota RAB+ rovná 0,

4. WACC + je miera výnosnosti regulačnej bázy aktív na regulačné obdobie určená podľa § 6 ods. 6.“

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 6 ods. 1 Vyhlášky okrem iného konštatuje, čo regulačná báza aktív zohľadňuje. Následne sa táto stimulácia pretavuje do navýšenia koeficientu WACC o prémie. Podľa pôvodnej právnej úpravy obsiahnutej vo vyhláške 451/2022 Z.z. bola zohľadňovaná aj stimulácia investícií do inovácií. Dané malo následne skrz hodnotu primeraného zisku pozitívny vplyv na iniciatívu inovovať.

Táto úprava vyplývala z Regulačnej politiky pre 6. regulačné obdobie (ďalej len „Regulačná politika“). V časti 4. Regulácia v plynárenstve Regulačnej politiky Úrad prehlásil, že „Stimulačná regulácia bude potrebná s ohľadom na podporu budúceho využívania plynárenskej infraštruktúry pre prepravu, distribúciu a skladovanie nízkouhlíkových a obnoviteľných plynov (najmä biometán a vodík), a to buď formou primiešavania k zemnému plynu alebo samostatne v čistej forme.“ Úrad tiež zaradil v Regulačnej politike medzi svoje strategické ciele (str. 33): „motivovať prevádzkovateľov plynárenskej infraštruktúry k investíciám do nových komponentov sietí, ktoré umožňujú ekonomicky efektívnym a technicky bezpečným spôsobom integrovať nové plyny.“

Odstránenie tejto stimulačnej regulácie (odstránenie motivačných vplyvov pre podnikateľov) je v zásadnom rozpore s Regulačnou politikou, nakoľko Regulačná politika presne takúto reguláciu predpokladá a Úrad ju iba odstraňuje z Vyhlášky a ničím ju nenahrádza. Úrad v návrhu Vyhlášky porušuje Regulačnú politiku tak zásadne, že sa dostáva do rozporu s čl. 41 ods. 1 písm. a) Smernice 2009/73/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, nakoľko používa regulačné nástroje nepredvídateľne a netransparentne.

Navyše navrhovaná úprava vo Vyhláške zásadným spôsobom porušuje princíp ochrany legitímnych očakávaní, keď koná presne naopak ako deklaroval v Regulačnej politike. Porušenie princípu legitímnych očakávaní má ústavnoprávny rozmer, nakoľko tieto sú súčasťou princípu právnej istoty, ktorý je chránený Ústavou SR, ako konštatoval Ústavný súd SR vo veci PL. ÚS 8/2017.

ÚS SR vo veci PL. ÚS 10/04-27 konštatoval: „Už z pomenovania legitímne očakávanie vyplýva, že účelom tohto princípu je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Legitímne očakávanie je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou zmenou pravidiel, na ktoré sa súkromné osoby spoliehali a ktoré spravidla súvisia s ľudským právom, porušiť legitímne očakávanie ako princíp právneho štátu.“ Navyše platí, že nakoľko došlo k porušeniu princípu legitímnych očakávaní porušením Regulačnej politiky sú splnené aj požiadavky, ktoré na ich ochranu kladie SD EÚ (SD EÚ vo veci C-180/18 bod 31: „... možnosť odvolávať sa na túto zásadu má každý hospodársky subjekt, v prípade ktorého vnútroštátny orgán vzbudil legitímne očakávanie. Ak však mohol opatrný a obozretný hospodársky subjekt predvídať prijatie opatrenia, ktoré sa týka jeho záujmov, nemôže sa po jeho prijatí odvolávať na uvedenú zásadu.“

7. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 11 ods. 1 Vyhlášky upraviť znenie nasledovne:

„(1) Tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu na rok t sa určujú tak, že celkové plánované tržby z taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v roku t regulačného obdobia na jednotku množstva plynu parametra Q_t neprekročia výšku maximálnych úradom schválených plánovaných tržieb z taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v roku t vypočítanú podľa § 12 ods. 2. Súčasťou taríf sú aj platby za prekročenie dennej distribučnej kapacity a cena za poskytovanie podporných služieb v plynárenstve.“

Odôvodnenie:

Aktuálne platná Vyhláška úradu stanovuje rozvrhovanie taríf na 2 skupiny:

Tarifa za distribúciu – tarify sa stanovujú pre predpokladané množstvo plynu distribuované v roku t,
Tarifa na straty - tarify sa stanovujú pre predpokladané množstvo plynu distribuovaného v roku t.

Touto navrhovanou zmenou dôjde k racionálnej chybe, keby jedna časť z celkových povolených výnosov, teda „1. Tarifa za distribúciu“ má byť rozvrhovaná na základe priemeru distribuovaného množstva za 4 roky - 2x minulosť, 1x predpoklad v aktuálnom roku, 1x predpoklad na rok, pre ktorý sa stanovujú tarify a iba „2. Tarifa za straty“ bude správne rozvrhovaná na základe predpokladaného množstva plynu distribuovaného v roku t.

Navrhovaný výpočet Úradom spôsobí to, že spoločnosť bude musieť rozvrhnúť povolené výnosy, na ktoré má nárok zo zákona na množstvo, ktoré v skutočnosti nedosiahne. Tým pádom mu Úrad neumožní vyzbierať plnú sumu výnosov, na ktoré spomínaný nárok má. Tým pádom je toto ustanovenie v rozpore s nadradenou právnou normou, a teda je nezákonné.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 12 ods. 2 a) Vyhlášky upraviť znenie nasledovne:

Ových je určená východisková hodnota odpisov regulovaného subjektu súvisiacich s regulovanou činnosťou vo východiskovom roku regulačného obdobia v eurách,

Odôvodnenie:

Východisková hodnota odpisov sa nastavuje na začiatku nového regulačného obdobia vo východiskovom roku regulačného obdobia. Z tohto dôvodu sa pôvodná definícia Vyhlášky nemá dopĺňať, či meniť, aby bolo zrejmé, že stanovená hodnota Ových zostane rovnaká počas celého regulačného obdobia.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 12 ods. 2 písm. c) Vyhlášky upraviť znenie nasledovne:

„ONt je určená hodnota osobných nákladov podľa § 4 ods. 1 písm. c) v eurách na účely výpočtu maximálnej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu a vypočíta sa podľa vzorca

$$[ON]_{t} = [ON]_{vých} \times (1 + \pi_{(n=2024)})^{t-2024} \left(\frac{[INM]_{n/100}}{100} \right),$$

kde

1. INMn je aritmetický priemer zverejnených hodnôt ukazovateľa „Index nominálnej mzdy“ za obdobie od 1. júla roku t-2 do 30. júna roku t-1 zverejnených na webovom sídle Štatistického úradu Slovenskej republiky – <http://datacube.statistics.sk> v priečinku „Demografia a sociálne štatistiky“ v sekcii „Náklady práce“ a priečinku „Štvrťročné údaje“ a „Priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR [pr0204qs]“,

2. ONvých je určená východisková hodnota osobných nákladov v eurách vo východiskovom roku regulačného obdobia stanovená na základe skutočných osobných nákladov za rok 2023 prevádzkovateľa distribučnej siete súvisiacich s regulovanou činnosťou,

Odôvodnenie:

Máme za to, že vývoj osobných nákladov je previazaný s vývojom miezd v Slovenskej republike, ktorý reflektuje špecifickejšie údaje o vývoji miezd v hospodárstve a nie vývoj údajov jadrovej inflácie, ktorý sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien cien energií a iných administratívnych opatrení (najmä dane), teda vplyvov, ktoré spoločnosť priamo ovplyvňujú.

Aktuálne platná Vyhláška Úradu akceptovala tento fakt, týmto návrhom sa vraciame späť k predchádzajúcej verzii Vyhlášky.

10. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 12 ods. 2 písm. e) upraviť znenie nasledovne:

„X je faktor efektivity ustanovený pre celé regulačné obdobie vo výške 2 %; ak je hodnota rozdielu JPI_n a X nižšia ako 0, na účely výpočtu maximálnej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu na rok t sa hodnota rozdielu JPI_n a X rovná 0,“

Odôvodnenie:

Hodnota koeficientu X vo výške 3% je neprimerane vysoká. Tento faktor má slúžiť na neustále zlepšovanie procesov v rámci spoločnosti a robiť úsporné opatrenia proti inflácii. Koeficient X bol vo dlhodobom vo výške 3,5%, po vzájomných

konzultáciách ÚRSO akceptovalo hodnotu 2% ako dlhodobu udržateľnú, teraz zase zvyšuje túto hodnotu o 50%, čo považujeme za dlhodobu neudržateľný trend.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 12 ods. 2 písm. g) Vyhlášky:

nahradiť navrhované slovné spojenie „a rozvoj siete v intervale 0,8 až 1,0“ slovným spojením „a rozvoj siete v intervale 0,95 až 1,02“

v časti za slovným spojením „pričom, ak je P“ navrhujeme nahradiť znenie Vyhlášky nasledovným:

„vyšší alebo sa rovná 1,8, tak $IMDSt-2 = 1,02$,
menší ako 1,8 a zároveň vyšší alebo sa rovná 1,5, tak $IMDSt-2 = 1,01$,
menší ako 1,5 a zároveň vyšší alebo sa rovná 1,0, tak $IMDSt-2 = 1,00$,
menší ako 1,0 a zároveň vyšší alebo sa rovná 0,9, tak $IMDSt-2 = 0,99$,
menší ako 0,9 a zároveň vyšší alebo sa rovná 0,8, tak $IMDSt-2 = 0,98$,
menší ako 0,8 a zároveň vyšší alebo sa rovná 0,7, tak $IMDSt-2 = 0,97$,
menší ako 0,7 a zároveň vyšší alebo sa rovná 0,6, tak $IMDSt-2 = 0,96$,
menší ako 0,6, tak $IMDSt-2 = 0,95$,“

Odôvodnenie:

Pôvodne znenie tohto faktora je nastavené férovo, to znamená, že prípade dosiahnutia lepšej hodnoty, spoločnosť získavala, naopak v prípade nedosiahnutia stanoveného cieľa strácala. Vyváženosť sa touto úpravou stráca, spoločnosť môže v prípade neplnenia cieľa iba stratiť.

Taktiež, sa významným skokovým spôsobom posunuli hranice krátenia povoleného zisku, teda z pôvodného maximálneho krátenie o 5% sa zvýšilo 4-násobne na krátenie až o 20%.

12. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 12 ods. 2 nahradiť vzorec nižšie uvedeným vzorcom a doplniť nové písmeno l):

$$\left[\frac{CPV}{IMDS} \right]_{(t)} = \frac{O_{\text{vých}} + \left[\frac{PN}{ON} \right]_{(t)} \times \left[\frac{1 + \left(\frac{JPI}{n-X} \right) \times \left(\frac{ON_t + PZ}{ON_{t-2} + PZ} \right) \times \left[\frac{SO}{VPS} \right]_{(t-2)} - \left[\frac{VDMAX}{VCD} \right]_{(t-2)} - KF_t}{1} \right]}{1}$$

„l) KF_t je korekčný faktor pre rok t vypočítaný ako rozdiel medzi skutočnými celkovými tržbami z taríf podľa § 10 ods. 3 za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v roku $t-2$ a celkovými úradom schválenými plánovanými tržbami z taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v roku $t-2$ v eurách podľa odseku 1 písm. b); pre roky 2023 a 2024 sa KF_t rovná 0.“

Odôvodnenie:

Korekčný faktor sa mal prvý krát použiť pri stanovovaní distribučných taríf na rok 2025, pričom Úrad daný faktor vypustil už a aktuálnej platnej Vyhláške. Dané považujeme za zásadný zásah do legitímnych očakávaní, ktoré sú chránené Ústavou SR ako integrálna súčasť princípu právnej istoty.

ÚS SR vo veci PL. ÚS 10/04-27 konštatoval: „Už z pomenovania legitímne očakávanie vyplýva, že účelom tohto princípu je ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali. Legitímne očakávanie je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou zmenou pravidiel, na ktoré sa súkromné osoby spoliehali a ktoré spravídla súvisia s ľudským právom, porušiť legitímne očakávanie ako princíp právneho štátu.“

Korekčný faktor mal prispieť k stabilizácii situácie, nakoľko spoločnosť má na základe Ústavy a Zákona o energetike nárok na náklady a primeraný zisk. Spoločnosť vynakladá rovnaký objem nákladov, bez ohľadu na množstvo distribúcie zemného plynu v danom roku. Pri stanovovaní taríf na ďalší rok sa používa očakávaný distribuovaný objem, teda výnosy za prístup a distribúciu sa rozvrhujú na objem, ktorý môže byť iný, v skutočnosti sa môže zásadne líšiť. Korekčný faktor mal pozitívny rozdiel v prospech spoločnosti vrátiť späť trhu, naopak negatívny rozdiel mal trh vrátiť spoločnosti, s oneskorením 2 roky, t. j. úpravou taríf v roku $t+2$.

ÚRSO takisto zaviedlonovú položku v regulačnom vzorci, ktorá ponížuje výšku povolených výnosov, a teda vrátenie zákazníkom 50% výnosov z uplatnených cien podľa cenníka externých služieb. Tieto výnosy nepodliehajú cenovej regulácii ani vecnej regulácii, a preto je úprava, ktorá požaduje vrátenie týchto prostriedkov nezákonná.

13. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 12 ods. 9 písm. a) bod 2. Vyhlášky nahradiť súčasné znenie nasledovným:

„pre ďalšie roky je CETHET aritmetický priemer denných cien burzy EEX (European Energy Exchange) zverejnených na webovom sídle www.eex.com/en/market-data/natural-gas/futures, produktu EEX THE NATURAL GAS FUTURES Cal s dodaním v nasledovnom kalendárnom roku, v časti Settlement Price, v eurách na megawatthodinu za obdobie od 1. októbra roku t-2 do 30. júna roku t-1 okrem posledných dvoch dní roku t-2, v ktorých sa obchoduje na burze,“

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechať referenčné obdobie pre stanovenie ceny za distribúciu od roku 2026 tak, ako bolo nastavené vo vyhláške č. 451/2022 Z. z. Navrhovaná zmena podkladových cien pre nákup plynu na straty pre rok 2026 a nasledovné roky posúva dodávku plynu počítanú z priemeru počas obdobia 1.10. – 31.12. o rok neskôr oproti pôvodnému zneniu vyhlášky 451/2022. Ak SPP-D bude nakupovať v súlade s aktuálnym znením návrhu vyhlášky v roku 2025 bude musieť nakúpiť približne o 1/3 plynu menej na straty, čo bude mať dopad na výšku zásob pre potrebu plnenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu pre domácnosti.

14. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme navýšiť koeficient prepravy v § 12 ods. 9 písm. b) Vyhlášky

§ 12 odsek 9 písm. b) znie:

b) kspd je koeficient zohľadňujúci medzinárodnú prepravu plynu na územie Slovenskej republiky; ustanovuje sa vo výške 4,20 eura/MWh.

Odôvodnenie:

V rámci stanovovania ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu navrhujeme navýšenie koeficientu prepravy, nakoľko aktuálny koeficient nezohľadňuje výšku nákladov na prepravu plynu na Slovensko.

Navýšenie koeficientu zohľadňujúceho medzinárodnú prepravu plynu na Slovensko požadujeme z dôvodu zvýšenia nákladov na tranzitné poplatky pri nákupe plynu na burze THE v Nemecku, kedy aktuálna výška tranzitných poplatkov za 1 MWh je pre rok 2024 vo výške 2,75 eura/MWh a pre rok 2025 vo výške 4,20 eur/MWh. Aktuálna výška vo výške kspd je vo výške 1,5 eura/MWh, čo neodráža ani súčasnú výšku nákladov na prepravu plynu z Nemecka.

Samotná výška koeficientu 1,5 eur/MWh je pod schváleným rozhodnutím úradu za tranzit v Slovenskej republike na rok 2025 vo výške 2,34 eur/MWh.

Po pripočítaní tranzitného poplatku cez Nemecko a Českú republiku sa dostaneme na výslednú výšku koeficientu 4,2 eur/MWh.

Taktiež cena plynu ktorá je zohľadnená v regulácii pre PDS za straty je nižšia ako cena plynu, ktorá je zohľadnená pre dodávateľov plynu v prípade cenovej regulácie pre domácnosti aj napriek tomu, že ako podklad im slúžia rovnaké priemery trhových cien a za presne to isté obdobie. Považujeme za nesprávne, aby sa rôznymi subjektmi prostredníctvom iných koeficientov zohľadňovali rôzne ceny za plyn aj keď sú počítané z tých istých trhových priemerov a žiadame o odstránenie toho nesúladu.

15. Pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme vypustiť § 12 ods. 10 Vyhlášky

(10) Na účely prepočtu jednotiek množstva plynu vyjadrených v metroch kubických na jednotky energie sa použije hodnota spaľovacieho tepla objemového vo výške 10,79 kWh/m³.

Odôvodnenie:

Problematiku hodnoty spaľovacieho tepla objemového upravuje samostatná vyhláška Ministerstva hospodárstva SR, č. 269/2012 Z. z., konkrétne § 3. Nakoľko akákoľvek fixná hodnota by nezodpovedala reálnym hodnotám, navrhujeme z cenovej vyhlášky vypustiť dotknutý odsek, pretože v danom prípade ide o dvojakú úpravu totožnej problematiky spaľovacieho tepla objemového v rôznych legislatívnych predpisoch.

16. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 6

Navrhujeme text za prvou vetou upraviť takto: Výška koeficientu Kxdz sa vypočíta podľa vzorca

$$Kxdz = NUPDt/QDt$$

kde NUPDt sú predpokladané celkové náklady na prístup do zásobníka a uskladnenie plynu pre odberateľov v domácnosti na rok t v súlade s príslušným rozhodnutím úradu vydaným pre prevádzkovateľa zásobníka o cene za prístup do zásobníka a uskladnenie plynu a

QDt je celkový predpokladaný objem dodávky plynu odberateľom v domácnosti na rok t.

Odôvodnenie:

Keďže cieľom ustanovenia je pokryť náklady dodávateľa plynu, ktoré mu vznikajú v súvislosti so sezónnosťou spotreby plynu spôsobenou klimatickými anomáliami a dodávateľ plynu ich vynakladá na prístup do zásobníka a úhradu nákladov spojených s uskladnením plynu, ktorý je cenovo regulovanou činnosťou, navrhujeme výpočet koeficientu formulovať ako jednotkový náklad dodávateľa na činnosť, ktorú už úrad zamýšľa cenovo regulovať u prevádzkovateľa zásobníka.

17. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8

Žiadame zabezpečiť kompatibilitu vyhlášky s dodávkou plynu pre výrobu tepla v kombinovanej výrobe tepla a elektriny

Odôvodnenie:

Návrh novely neberie do úvahy skutočnosť, že v praxi uzatvárané zmluvy na dodávku zemného plynu nerozlišujú nákup pre účely výroby elektriny a tepla osobitne v prípade, ak sa teplo vyrába v zariadení KVET (a teda dodávka plynu sa uskutočňuje ako „jedna dodávka“ pre zariadenie kombinovanej výroby spaľujúce „jeden a ten istý plyn“). Zákon dáva ÚRSO mandát len na stanovenie podmienok cenovej regulácie dodávky plynu na výrobu tepla – aj preto je potrebné, aby úrad vyhláškou určil podrobnosti, ako sa identifikuje, oceňuje, fakturuje a daňovo a colne vykazuje podiel cenovo regulovanej dodávky plynu určený špecificky na výrobu tepla v kombinovanej výrobe. Z účtovného hľadiska a podmienok účtovného štandardu IFRS navyše pri návrhu vyhlášky v predloženom znení vyplýva riziko klasifikácie špekulatívneho správania sa v dôsledku cash-flow hedžingu, ku ktorému bude dochádzať v prípade, ak nebude odberateľ plynu v pozícii výrobcu elektriny zo zdroja na báze kombinovanej výroby elektriny a tepla schopný riadne hedžovať a uzatvárať svoje veľkoobchodné pozície pri predaji vyrobenej elektriny. Z pohľadu IFRS je takýto stav nepripustným.

18. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8

Dovoľujeme si vyjadriť pochybnosť či úrad postupuje správne, ak určenie ceny za služby obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla navrhuje zapracovať do tejto vyhlášky. Táto vyhláška upravuje cenovú reguláciu regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v plynárenstve. Úrad na jednej strane považuje úpravu v § 19a za cenovú reguláciu služieb obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla, no na druhej strane sám uznáva, že to cenová regulácia nie je, keď v tejto súvislosti nerozšíril ustanovenia § 2, § 3 a § 4 vyhlášky.

Odôvodnenie:

Podľa nášho názoru však ide o cenovú reguláciu, preto je nevyhnutné najprv novelizovať primárnu legislatívu konkrétne § 11 zákona o regulácii, do ktorého je potrebné zaradiť činnosť obchodníka pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla medzi regulované činnosti.

Sme toho názoru, že doplnenie splnomocňovacieho ustanovenia § 40 ods. 1 písm. p) v zákone o regulácii bez ďalšej novelizácie príslušných ustanovení tohto zákona, nie je postačujúce pre určenie ceny za služby obchodníka úradom pri dodávke plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a na dodávku tepla, obzvlášť, ak táto činnosť nie je zaradená medzi regulované činnosti podľa zákona o regulácii.

Podotýkame, že v pôsobnosti úradu podľa § 9 ods. 1 písm. c) bod 1 je rozhodovanie vo veciach podľa § 11 až 17 a teda úrad pri určení ceny môže postupovať len zákonom ustanoveným spôsobom t.j. v cenovom konaní a len pre činnosti, ktoré sú zákonom ustanovené za regulované. Je neprípustné a ústavne nekonformné, aby úpravou v sekundárnej legislatíve bol nad rámec zákona alebo dokonca v rozpore so zákonom upravený proces určenia ceny

pre činnosť, ktorá ani nie je regulovanou činnosťou a navyše spôsobom, ktorý sa vymyká zákonom ustanovenému cenovému konaniu.

Túto pripomienku podávame aj s poukazom na zásadu zákonitosti, ktorá je vyjadrená v čl. 2 bod 2 Ústavy SR, podľa ktorej úrad ako štátny orgán môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a podľa § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (Správny poriadok) správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Zároveň podľa § 4 ods. 3 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonávacím právnym predpisom nemožno ukladať povinnosti, meniť alebo dopĺňať právu úpravu nad rámec zákona alebo upravovať spoločenské vzťahy v zákone neupravené.

19. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 2

Slovné spojenie "sa určí na základe vývoja zverejnených" navrhujeme nahradiť slovným spojením "sa vypočíta ako priemer".

Odôvodnenie:

Formulácia spôsobu stanovenia ceny tak, aby ten bol transparentný a nespochybniteľný.

20. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 2

slovné spojenie "so začiatkom" nahradiť slovným spojením "za obdobie".

Odôvodnenie:

aktuálne vymedzenie obdobia je neúplné.

21. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 2

Za slovné spojenie "roku t-1" navrhujeme vložiť slovné spojenie "do 30.6. roku t-1".

Odôvodnenie:

Účelom tejto a predchádzajúcej zmeny je transparentným spôsobom stanoviť referenčné obdobie pre výpočet ceny komodity. V prípade nedoplnenia intervalu pre výpočet ceny sa tento spôsob určenia ceny nedá kontrolovať.

22. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 2

V § 19a ods. 2 navrhujeme na konci odseku nahradiť slovné spojenie „od 1. januára roku t-1“ slovným spojením „od 1. septembra roku t-2 do 30. júna roku t-1“.

Odôvodnenie:

Zosúladenie obdobia s aktuálne platným znením vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetí č. 312/2022 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike a v súlade s ktorým regulované subjekty nakupujú

Zmenu aktuálne stanoveného a prebiehajúceho obdobia vnímame ako zásah do cenotvorby, ktorý môže v závislosti od vývoja cien plynu negatívny dopad na regulované subjekty.

I

de zároveň o výrazný zásah do existujúcich zmluvných vzťahov medzi regulovanými subjektami a dodávateľmi plynu.

23. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 3, písm. a)

V § 19a ods. 3 písm. a) navrhujeme intervalovú hodnotu faktora FONO nahradiť fixnou hodnotou „1,25“.

Odôvodnenie:

Stanovenie intervalovej hodnoty, zvlášť ak spodná hodnota intervalu je 1,1 vytvára neistotu a znemožňuje efektívny hedžing komodity za účelom pokrytia zmluvných záväzkov dodávateľa voči odberateľovi plynu, ktorý je výrobcom tepla. Príliš nízko nastavená hodnota faktora FONO nezabezpečí pokrytie fixných nákladov a nákladov na maržu obchodníka, keďže tie sa v porovnaní s minulosťou výrazne zvýšili. V prípade, ak faktor ostatných nákladov obchodníka na zabezpečenie dodávky plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla v sebe zahŕňa aj náklady na skladovanie plynu, považujeme stanovenú fixnú hodnotu 1,25 za dôvodnú.

24. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 3, písm. a)

Navrhujeme slovné spojenie "v intervale 1,1 až 1,4" nahradiť slovným spojením "v intervale 1,2 až 1,4".

Odôvodnenie:

Navýšenie ceny komodity o 20% až 40% by malo pokryť nielen náklady na služby, ktoré dodávateľ musí sprostredkovať pre odberateľa, ale musí zabezpečiť aj tvorbu primeraného zisku. Tieto náklady zahŕňajú najmä náklady na diagram dodávky a štruktúrovanie plynu.

25. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 3, písm. b)

Za slovo "komoditu" navrhujeme slovné spojenie "vypočítaná podľa odseku 2".

Odôvodnenie:

Upresnenie definície parametra ceny.

26. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a odsek 4

Navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Cena za služby obchodníka je upravená v ods. 3. Dodatočné limity spôsob výpočtu neúmerne komplikujú a situáciu zneprehľadňujú. Naviazanie na cenu za dodávku pre ZO mimo domácností neprispieva k dosiahnutiu účelu ustanovení.

Maximálna cena za služby obchodníka za dodávku plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla má byť vypočítaná v súlade s § 19a ods. 3 návrhu vyhlášky. Navrhované znenie ods. 4 predstavuje ďalšiu limitáciu, ktorú považujeme za nadbytočnú. Zároveň nevidíme dôvod na previazanie maximálnej cena za služby obchodníka za dodávku plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla s výpočtom maximálnej ceny dodávky plynu zraniteľným odberateľom okrem odberateľov plynu v domácnosti, nakoľko sa jedná o diametrálne odlišné kategórie koncových odberateľov, a to ako z hľadiska celkového objemu dodávok, tak i z hľadiska odlišnej štruktúry a miery zmluvnej flexibility odberu. Vzhľadom k rozdielnemu východiskovému obdobiu relevantného pre nákup plynu zraniteľným odberateľom a návrhom obdobia pre nákup na dodávky na výrobu tepla vzniká významná neurčitost' ako má postupovať subjekt obstarávajúci tento plyn tak, aby nebol vystavený neodôvodnenému trhovému riziku. Vzhľadom na uvedené navrhujeme ods. 4 vypustiť.

27. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a vloženie nového odseku 6

Navrhujeme vloženie nového ods. 6 v nasledovnom znení:

„(6) K cene za služby obchodníka pre dodávku plynu odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla podľa ods. 1 dodávateľ pripočíta

- a) náklady za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu pre vybraných odberateľov plynu na výrobu tepla a dodávku tepla v súlade s uzatvorenou samostatnou zmluvou o prístupe do prepravnej siete a preprave plynu a výškou zmluvne dohodnutej prepravnej kapacity dodávateľa plynu a cenami uvedenými v zmluve o prístupe do prepravnej siete a preprave plynu podľa príslušného cenového rozhodnutia úradu pre prístup do prepravnej siete a prepravu plynu,
- b) náklady na prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre vybraných odberateľov plynu na výrobu tepla a dodávku tepla v súlade s cenami uvedenými v príslušnom cenovom rozhodnutí úradu pre prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu, pričom cena za prístup do distribučnej siete pre odberateľov plynu podľa odseku 1 zohľadňuje výšku ich podielu na celkových nákladoch dodávateľa plynu za prístup do distribučnej siete pre všetkých odberateľov plynu na vymedzenom území, vypočítaných na základe plánovaných denných maximálnych množstiev plynu a plánovaného množstva dodaného plynu,
- c) náklady na uskladňovanie plynu potrebného na zabezpečenie dodávky plynu v súlade s výškou zmluvne dohodnutej uskladňovacej kapacity a s cenami uvedenými v zmluve o uskladňovaní plynu,
- d) náklady súvisiace so sezónnym charakterom odberu plynu a pre zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a flexibility dodávky odberateľom plynu podľa ods. 1 v zimnom vykurovacom období.“

Odôvodnenie:

Upresnenie položiek, ktoré dodávateľ môže zahrnúť do koncovkej ceny plynu voči dotknutému odberateľovi.

28. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 8, v časti §19a vloženie nového odseku 7

za ustanovenia § 19a ods. 6 navrhujeme vložiť nový ods. 7 v znení:

" (7) Koncovým odberateľom plynu, ktorý má nárok na dodávku plynu za maximálnu cenu za služby obchodníka podľa § 19a, je držiteľ príslušných povolení na výrobu tepla a na dodávku tepla vydaných podľa osobitného predpisu, túto skutočnosť preukáže dodávateľovi plynu a poskytne dodávateľovi plynu údaje o zdrojoch na výrobu tepla s uvedením ich adresy a POD odberných miest, ak tieto údaje nevyplývajú priamo z príslušných povolení na výrobu tepla a na dodávku tepla. Preukázanie nároku na dodávku plynu za maximálnu cenu za služby obchodníka zo strany koncového odberateľa plynu a zároveň uzavretie zmluvy na dodávku plynu s dodávateľom plynu najneskôr v deň, ktorý predchádza prvému dňu referenčného obdobia podľa § 19 ods. 6 písm. a) sú podmienkou dodávky plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla za maximálnu cenu za služby obchodníka podľa § 19a, ktorú však nie je možné priznať koncovému odberateľovi plynu späťne."

Odôvodnenie:

Účelom splnenia podmienok pre odberateľa plynu je naplniť zámer ustanovenia Zákona bez toho, aby dochádzalo k deformáciám na energetickom trhu a ich prenášaní medzi jednotlivými sektormi energetiky. Považujeme za potrebné doplniť presnejšie vymedzenie subjektov, voči ktorým má dodávateľ plynu povinnosť dodávky za regulovanú cenu ako aj podmienky uplatnenia nároku na maximálnu cenu za služby obchodníka určenú úradom. Bez preukázania týchto skutočností by dodávateľ plynu nemal vedomosť, že ide o oprávneného koncového odberateľa plynu, ktorému má povinnosť dodávať plyn na výrobu tepla a dodávku tepla za maximálnu cenu za služby obchodníka určenú úradom podľa tohto ustanovenia, čím by sa dodávateľ plynu dostal do porušenia jeho povinnosti bez toho, aby to akýmkoľvek spôsobom zavinil.

29. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 10

Navrhujeme vložiť nový ods. 2 v znení:

"(2) Maximálna cena za služby obchodníka podľa § 19a sa prvýkrát uplatní na dodávku plynu koncovým odberateľom plynu pre výrobu tepla a dodávku tepla na rok 2027."

Odôvodnenie:

Opätovne navrhujeme doplnenie prechodného ustanovenia vo vzťahu k uplatneniu určenej maximálnej ceny za služby obchodníka podľa § 19a a to z dôvodu, aby dodávateľ vedel obstarat' plyn v čase plynutia indexu/referenčného obdobia výpočtu ceny pre rok 2027. Maximálnu cenu za služby obchodníka pre rok 2025 nie je možné uplatniť, nakoľko táto cena má ešte len byť zverejnená do 31. júla roku t-1 a zároveň z dôvodu, že pre rok 2025 dodávateľ plynu už obstaral plyn a má s koncovými odberateľmi plynu uzavreté zmluvy. Maximálnu cenu za služby obchodníka nie je možné uplatniť späťne nakoľko by to znamenalo zásah do práva na podnikanie a práva vlastníť majetok garantovaného Ústavou SR. Rovnako túto maximálnu cenu za služby obchodníka nemožno uplatňovať ani pre dodávku plynu na rok 2026, keďže referenčné obdobie pre nákup plynu už plynie (od 1.9.2024 do 30.6.2025) a v čase nadobudnutia účinnosti vyhlášky (1.1.2025) ubehne viac ako 40% pričom maximálna cena za služby obchodníka v tom čase ešte nebude ani zverejnená.

30. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 10

Navrhujeme doplniť § 22a o prechodné ustanovenie k cenovej regulácii dodávky plynu na výrobu tepla a dodávku tepla:

„Podľa § 19a sa prvýkrát postupuje pri vykonávaní cenovej regulácie na rok 2026. § 19a sa nevzťahuje na zmluvy o dodávke plynu a zmluvy o združenej dodávke plynu uzatvorené pred 1. januárom 2025.“

Odôvodnenie:

Prechodné ustanovenia vyhlášky by mali jednoznačne stanoviť, že vyhláška a spôsob stanovenia maximálnej ceny sa v súlade so zákazom retroaktivity bude uplatňovať až na rok 2026 s výnimkou dodávok zazmluvnených pred rokom 2025.

V prípade doplnenia § 19a do ods. 1 ide o zvýšenie právnej istoty pri uplatňovaní vyhlášky. Vyňatie existujúcich zmluvných vzťahov z pôsobnosti vyhlášky navrhujeme z dôvodu neprimeraného zásahu do existujúcich zmluvných vzťahov, ktoré sa riadia existujúcou právnou úpravou (vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetí č. 312/2022 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike). Ustanovenia upravujúce maximálnu cenu za služby obchodníka za dodávku plynu koncovému odberateľovi plynu na výrobu tepla a dodávku tepla nemôžu mať negatívny dopad na už uzatvorené zmluvy na dodávku plynu s výrobcami tepla na roky 2025 a 2026 a na zrealizované nákupy plynu. V prípade, neakceptácie navrhovaného znenia by mal byť návrh vyhlášky doplnený o ustanovenia upravujúce

povinnosť výrobcu tepla uhradiť náklady spojené s predčasným ukončením zmluvy alebo spôsob vyrovnania dodatočných nákladov voči dodávateľom plynu.

Takýmto spôsobom bude zamedzené retroaktívnemu uplatňovaniu regulácie najmä v prípade zmlúv na dodávku plynu uzavretých s výrobcami tepla pred rokom 2025 na rok 2025 a nasl. V opačnom prípade by retroaktívny dopad na už zrealizované nákupy mal výrazne negatívny dopad na dodávateľa a teda aj na schopnosť zabezpečiť dodávku plynu pre výrobcov tepla.

31. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 11, Príloha č. 1

Pripomienka k Prílohe 1 k vyhláške č. 147/2024 Z. z.:

Navrhujeme zmeniť niektoré technické životnosti, ktoré nereflektujú skutočné životnosti DHM, DNM a technologických zariadení, najmä:

i. Vozidlá so špeciálnou nadstavbou

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
207	Vozidlá so špeciálnou nadstavbou	5

Spoločnosť SPPD pravidelne obmieňa tento typ vozidiel po 5 rokoch a vo výnimočných prípadoch, ak je vozidlo v dobrom technickom stave maximálne po 10 rokoch, aby bol zabezpečený veľmi dobrý technický stav týchto vozidiel. Tieto vozidlá zasahujú najmä pri výnimočných situáciách, ktoré sa na plynárenskej sieti vyskytnú a je nesmierne dôležité, aby tieto vozidlá vedeli zasiahnuť okamžite. Vozidlá, ktoré sú staršie ako 10 rokov a boli používané v teréne, sú často veľmi opotrebované a málo spoľahlivé. Preto životnosť 15 rokov je z nášho pohľadu extrémne dlhá a nereflektuje reálnu životnosť týchto vozidiel.

ii. Odorizačná stanica

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
105	Odorizačná stanica	40

Spoločnosť SPPD prevádzkuje odorizačné stanice, ktoré sú staršie aj ako 45 rokov a sú vo veľmi dobrom technickom stave, je na nich vykonávaná pravidelná preventívna údržba. Technická životnosť nastavená na 10 rokov je veľmi nízka a nereflektuje skutočnú životnosť týchto zariadení. Približne 25% odorizačných staníc je v prevádzke viac ako 30 rokov. Reálna životnosť je na úrovni 40 rokov.

iii. Technológia regulačných staníc

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
165	Technológia regulačných staníc	45

Spoločnosť SPPD prevádzkuje technológiu regulačných staníc, ktorá je staršia aj ako 50 rokov a je vo veľmi dobrom technickom stave. Technická životnosť nastavená na 15 rokov je veľmi nízka a nereflektuje skutočnú životnosť tejto technológie. Približne 15% regulačných staníc – technológia je starších ako 35 rokov. Reálna životnosť je na úrovni 45 rokov.

iv. Plynomery

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
117	Plynomery	30

Spoločnosť SPPD pravidelne ciachuje a obmieňa všetky plynomery v zmysle platnej legislatívy a približne 35% všetkých plynomerov v sieti je starších ako 25 rokov a nastavená technická životnosť v zmysle prílohy č.1 na úrovni 20 rokov je nízka a nereflektuje reálnu životnosť plynomerov je na úrovni 30 rokov.

v. Plynovody a prípojky plynu oceľové

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
118	Plynovody oceľové	50
125	Prípojky plynu oceľové	50

Spoločnosť SPPD prevádzkuje približne:

6 300 km vysokotlakových oceľových plynovodov (VTL). Tieto plynovody sú katodicky chránené, čo významne predlžuje ich životnosť a chráni ich pred koróziou. V súčasnosti približne 7% VTL plynovodov je starších ako 60 rokov. Tieto plynovody sú vo veľmi dobrom technickom stave, je na nich vykonávaná pravidelná preventívna údržba. Nastavená technická životnosť 30 rokov neodzrkadľuje skutočnú životnosť minimálne 60 rokov.

11 400 km nízko a stredo-tlakových plynovodov (NTL a STL). Tieto plynovody idú do rekonštrukcie na základe hodnotenia technického stavu (HTS), kde hlavné kritérium je únikovosť a vek plynovodu. V súčasnosti do rekonštrukcie z pohľadu veku zaraďujeme plynovody, ktoré sú staršie ako 50 rokov. Tieto plynovody preukázateľne majú skutočnú životnosť na úrovni 50 rokov, a preto stanovená technická životnosť 30 rokov je nízka.

vi. Plynovody a prípojky plynu polyetylénové

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
119	Plynovody polyetylénové	60
126	Prípojky plynu polyetylénové	60

Spoločnosť SPPD prevádzkuje približne 15 600 km polyetylénových NTL a STL plynovodov. Tieto plynovody sa začali budovať koncom 70. rokov a najviac týchto plynovodov sa vybudovalo v 90. rokoch. Najstaršie takéto plynovody majú približne 45 rokov. Tieto plynovody nepodliehajú korózii alebo iným defektom materiálu. Ide o stabilný materiál, čo dokazuje aj minimálna únikovosť oproti oceľovým plynovodom. Predpokladaná skutočná životnosť je podstatne dlhšia ako u oceľových plynovodov, ktoré nie sú katodicky chránené a odhadujeme ju minimálne na 60 rokov.

vii. Čistiace komory

P. č.	Názov	Životnosť (v rokoch)
18	Čistiace komory (najmä v rozvodoch plynu, tepla, vody a pod. – nie stavebné časti)	50

Čistiace komory boli budované najmä v dvoch fázach – i. 70. roky a ii. 90. roky. Súviseli najmä s rozširovaním VTL plynovodov na Slovensku. Tieto čistiace komory sú vo veľmi dobrom technickom stave a využívajú sa pri pravidelnej vnútornej inšpekcii VTL plynovodov. Preto nastavená technická životnosť na 10 rokov nezohľadňuje skutočnú životnosť, ktorá je na úrovni približne 50 rokov.

32. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 14, Príloha č. 23

Navrhujeme úpravu tabuľky tak, aby výkazy neboli poskytované v mesačnej granularite, ale dodané iba v ročnom pohľade.

Odôvodnenie:

Zníženie komplexity a administratívnej záťaže, ale hlavne jednoznačnosti vyjadrenia celkového priemerného ročného nákladu. Kde vnímame, že aj samotný úrad stanovuje jednu cenu na celý rok, ktorá o.i. zahŕňa aj náklady na štruktúru, počas celého obdobia dodávky. Zároveň v zmysle ZoE a ustanovení o VHZ, bude auditovaná finálna ročná účtovná závierka.

33. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 14, Príloha č. 23, časť 3, tabuľka č. 1

Navrhujeme pripraviť k tabuľke č.1 legendu, ktorá by jednoznačne definovala, či je v rámci vykazovania potrebné uvádzať konečnú cenu, ktorá zahŕňa distribučné náklady, náklady na odberné miesto (OM), prepravu a samotnú komoditu a zisk, alebo či máme uvádzať len dodávku za samotnú komoditu, bez fixných nákladov na OM + zisk.

Odôvodnenie:

Nejednoznačnosť v tom, čo má subjekt vykazať bude viesť k zbytočnej administratívnej záťaži tak na strane subjektu, ako aj na strane úradu v prípade, že bude rozdielny pohľad oboch strán na vyplnenie údajov.

34. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 14, Príloha č. 23, časť 3, tabuľka č. 2

Navrhujeme spresniť popis tabuľky, doplniť legendu k tabuľke a uviesť v dôvodovej správe detail, a to takto:

Nákup plynu, dovoz plynu zahŕňa náklady na nákup plynu na forwardovom trhu, nákup skladovacích kapacít, manažment štruktúry pomocou plynu uskladneného v zásobníku, prípadný dokup alebo odpredaj plynu na spotovom trhu a zároveň náklady na dovoz plynu.

Odôvodnenie:

Nejednoznačnosť v tom, čo má subjekt vykázať bude viesť k zbytočnej administratívnej záťaži tak na strane subjektu, ako aj na strane úradu v prípade, že bude rozdielny pohľad oboch strán na vyplnenie údajov.

35. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 14, Príloha č. 23, časť 3c, tabuľka č. 3

Navrhujeme odstrániť tabuľku č.3 z časti 3c.

Odôvodnenie:

Sme toho názoru, že plnenie povinnosti vo VHZ ovplyvňuje predovšetkým náklady dodávateľa na komoditu a nijakým spôsobom neovplyvňuje OPEX náklady dodávateľa. Je teda irelevantné v žiadosti o potvrdenie nákladov dodávateľa na dodávku komodity zahŕňať aj údaje, ktoré úrad navrhuje v tejto tabuľke. V prípade, že bude úrad trvať na jej ponechaní, malo by byť na zväžení dodávateľa, ktorí po vyhodnotení rozdielu v rámci uloženia povinnosti vo VHZ a ak by táto povinnosť uložená nebola bude výsledkom nulový rozdiel, či túto tabuľku bude vyplňať alebo nie.

36. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod číslo 14, Príloha č. 23, časť 4

Navrhujeme špecifikovať, čo má úrad na mysli pod pojmom "celkové náklady". Podľa nášho názoru, by formulácia mala obsahovať pojem "čisté náklady", resp. "predpokladané čistých nákladov" t.j. rozdiel uvedených hodnôt v tabuľkách vyššie, ak by sme ako dodávateľ povinnosť uloženú vo VHZ neposkytovali a ak by povinnosť uloženú vo VHZ poskytovali.

Odôvodnenie:

Požadujeme upresniť za účelom jednoznačnosti a pojmového súladu s primárnou legislatívou.

37. Zásadná pripomienka k čl. II

Navrhujeme doplniť ustanovenie o účinnosti tak, že ustanovenie §21b ods. 2 a príloha č.23 nadobudnú účinnosť dňom zverejnenia v Zbierke zákonov.

Odôvodnenie:

Zákon o energetike umožňuje subjektom žiadať o náhradu nákladov vo VHZ už v kalendárnom roku, v ktorom mu vznikli, a teda v roku 2024. Nevyhnutným predpokladom je vydanie vzoru žiadosti o potvrdenie nákladov zo strany úradu. Aby teda dodávateľ mohol uplatniť svoje zákonné právo ešte v roku 2024, musia ustanovenia o vzore žiadosti o potvrdenie nadobudnúť účinnosť už v roku 2024 .

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2024/539>